

NYIRI KÖZLÖNY.

Hetilap a társadalmi élet, gazdaság, ipar és kereskedelem köréből.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagy-Orosi-utca 993-ik sz. a.</p> <p>Kéziratok nem küldetnek vissza. Bérmertetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.</p>	<p>Megjelenik minden vasárnap.</p> <p>Előfizetési árak:</p> <p>helyben házhoz hordva vagy postai szétküldéssel:</p> <p>Egész évre 4 frt. Fél évre 2 „ Évnyegyedenként 1 „</p>	<p>Hirdetések díja:</p> <p>Minden 4 hasábos petit-sor vagy ennek térfoglalata egyszeri hirdetésért 5 kr., többszöri hirdetésért 4 kr. minden beigtatásnál. — Bélyegdíj minden igtatásért külön 30 ujkr. Nyilttérben minden háromhasábos sor 20 ujkr.</p>
---	--	---

Városunk s a terménycsarnok.

Midőn Nyiregyházán, mint a Nyir központján és legtöbb lerakódó helyén a terménycsarnok, néhány lelkes, szakértő kereskedő által kezdeményeztetett, igen kevesen találkoztak megyénkben és városunkban, kik e kereskedelmi társulat nemes célját felfogni, megítélni képesek voltak. Ennek kell tulajdonítanunk, hogy a társulat, dacára nyíltan bevallott azon nemes céljának: miszerint a forgalmat megkönnyíteni, a kereskedelmet emelni, szabályozni, azt minden visszaéléstől lehetőségig megóvni és az ipart terjesztve élénkíteni törekszik, — csak akkor tömörülhetett társulattá s csak akkor hagyattak alapszabályai jóvá, midőn a kereskedelmi felügyelet az alkotmányos kormányra visszaszállott.

Csak három éve, hogy a nyiregyházi terménycsarnok jelenlegi alapszabályai a törvényes bemutatási záradékkal ellátva megerősítést nyertek s már ez idő alatt a társulat annyira népszerűvé lett, miszerint nincs megyénkben s városunkban egyén, ki célját, szükségét be ne látta, vagy többször nem tapasztalta volna.

Csak egy, a legközönségesebb példát hozzuk fel: Nyiregyháza a terménycsarnok fennállása előtt is legtöbb forgalmi helye volt a nyiri productivitásnak, főleg a gabonának, a vidéki termelő beszállította gabonáját, eladni szándékozott s azt sem tudta mennyit kérhet köbleért, hogy ne veszítsen, hanem illő áron adhassa el. Termelő és kereskedő alkudozott fél napig, mert az eladó azt hitte, hogy terményét csak magasra kell tartania, hogy jobb áron keljen, s így alkudozás közt pazarolták el a drága időt; utoljára is kevesebb volt az eladás és kevesebb a vétel forgalma.

Életbe lépett a terménycsarnok, hitelesen beiratik az adás-vétel, s ma már oda jutottunk, hogy a termények milyenségéhez képest, köb-

lönkint 4—5 krra történik alku; adó és vevő tudja magát mihez tartani, nem rabolják egymás drága idejét.

A terménycsarnok ezen hatása által különösen sokat nyert Nyiregyháza város, mert ugy szólván magához vonta a megye és nyirvidék kisebb piacait annyira, hogy még azokon sem adják el a termelők productumaikat, míg Nyiregyházáról az árfolyamot biztosan meg nem tudják.

Ily körülmények közt pedig szívesebben hozzák a terményeket Nyiregyházára s ezáltal közvetlen a kereskedelem, közvetve pedig a város regáléja s pénzforgalma emelkedik.

Ugy hiszszük, ezt Nyiregyháza város közönsége belátta; arról is meg vagyunk győződve, hogy méltányos tud lenni oly intézet iránt, mely a város anyagi felvirágzásához segédkezéssel járult s folytonosan járulni fog. Nézetünk szerint eljött az ideje, midőn a város a terménycsarnok segélyezése által magát is emelheti s megszabadulhat a középkori híres állástól, mely a vendégfogadó mellett nyújtózik.

A terménycsarnok tagjai ugyan is részvényekre fektetett középületet szándékoznak emelni, hogy az alapszabályokban előirt célt biztosabban elérhessék, a mostani három szobácska oly csekély, hogy abban értekezni, alkudni, társalogni, olvasni stb. teljes lehetetlen, az alapszabályok 19-ik §-ában előirt s legújabb törvény által is megerősített bíraskodást pedig nyugodtan nem végezhetik, szóval a terménycsarnoki épület felállítása égető szükség.

Most van tehát ideje, hogy a város is melegen karolja fel a terménycsarnoki épület felállításának tervét, s ne engedje, hogy a terménycsarnok csak 30—40 ezer forintba kerülő kisebb házat építtessen eddig aláirt részvényeivel, de

lépjen be mint részvényes és vegyen át annyi részvényt, hogy a terménycsarnokkal egybefüggésben egy, a városhoz méltó vendéglőt állíthasson. Így a vidéki producensnek a kereskedőkhöz közelhozásával nem csak a terménycsarnok nemes célját segíti elő, de hasznot tesz önmagának s megszabadul valahára a százados rondaságtól.

Mercur.

A nyiregyházi faiskolák.

Mult számunkban tett ígérletünkhöz képest közöljük a nyiregyházi faiskolákról kezünkhez jutott hiteles adatok nyomán azon kedvező eredményt, mely által az illető tanítók nem csak kitüntetésben, hanem fáradozásukat méltányló jutalomban is részesültek.

Ugyanis mult évi márczius hó 26-ikán kelt miniszteri rendelettel 400 frt utalványoztatott a faterenyésztés előmozdítása körül legtöbb érdemet szerzett szabölcsmegeyi néptanítók jutalmazására.

A megyebizottmány a kihirdetett pályázati határidő lejártával be-terjesztett s elfogadott kiüldöttségi jelentés s annak mellékletei alapján sajnosan győződött meg azon körülményről, miként a megközelítendő nagyfontosságú cél s várt eredményhez mérten a megyei néptanítók közül a pályázatra igen szerény számmal, összesen csakis hármán u. m. Juhay Antal a nyiregyházi r. k. főlelemlé tanoda II. osztályának, Szabó Endre ugyanezen tanoda III. osztályának és Kristóf István a IV. osztályának tanítója s az előszámláltakon kívül Menyhért János nagy-varsányi ref. lelkész jelentkeztek.

A nevezetteknek kimutatásokkal ellátott pályázati folyamadványaiból kitűnt, miként a pályázati azon alapfeltételnek, hogy az illető pályázó főmunkálkodása a nép növendékeinek a faterenyésztésbeni oktatására irányoztassék — az összes folyamodók közül csakis a három főlelemlé tanító felelt meg, — mig Menyhért János

ref. lelkész az egyház kertjében önszemélye által létesített ültetéseket s nemesítések mennyiségét tüntetvén elé pályázati folyamodványában — mint munkálkodását a meghatározott módon kívül gyakorló — a pályázók sorából kizárandónak találta.

Részletes bírálat alá vétetvén a pályázatra bocsátott nyiregyházi három főelemi tanítónak az iskola kertjében tettleg tanusított — s úgy az illető főszolgabíró, mint egyházi előjárójuk által is igazolt azon tevékenysége, melylyel növendékeiket a fatenyésztés — valamint a fanemesítésben oly sikerrel oktatták, miszerint a hiteles kimutatásból láthatólag Juhay Antal osztálynövendékei közül 14, Szabó Endre osztálynövendékei közül 21, Kristóf István osztálynövendékei között 22-tőt a fatenyésztés s nemesítési foglalkozás elméleti s gyakorlati ágában teljesen kiképezték s ezen növendékekkel az iskola kertjében összesen 579 nemesítést, ezek közt 255 nemesfajú alma, 206 körte, 14 berkenye s noszpolya, 95 szilva s 9 cseresznyefa - nemesítést eszközöltek.

Ezen adatok alapján s tekintve különösen a jutalomkitűzések által elért ohajtott azon célt, hogy általa a néptanítók a növendékek-

nek a fatenyésztésbeni oktatására és e nemes foglalkozás iránti hajlam ébresztésére buzdítottassanak, — Juhay Antal, Szabó Endre s Kristóf István nyiregyházi r. k. főelemi tanítókat a pénzbeli jutalmazásra érdemeknek találta, tekintve pedig mindhárom pályázónak a fatenyésztésbeni oktatás s tett munkálatokban tanusított meglehetősen egyenlő érdemeit, részökre a m. k. miniszterium által megállapított díjfokozatoktól eltérőleg — fejenként 50 ft jutalomdíj-összeg íteltetett oda, s nekik a megye főispánja b. Vécsey József ő mltsga által ezen összegek a bizottmány előtt egész ünnepélyességgel s buzdító szavak kíséretében adattak át.

Egyszersmind nem hagyhatván figyelmen kívül a megye bizottmánya Menyhért János n.-varsányi ref. lelkésznek a fatenyésztés körül kifejtett nemes buzgalmat s érdemeit, e felelti elismeréséről nevezett lelkész Okolicsányi Menyhért szbíró útján jegyzőkönyvi kivonaton értesítettetni határozatott.

A mi pedig a 400 ft jutalomdíj-összegeből a kiosztott 150 ft levonásával még fennmaradó 250 ftnyi összeget illeti, ez összeg jelen 1870-ik évre ugyancsak a fatenyésztés előmozdítása körül a nép növendékeinek oktatása ál-

tal legtöbb érdemet szerző néptanítók jutalmazására egy 100, egy 50 s négy 25 frtos összegekben rendelkeztek fordítatni, mely jutalomdíjak elnyerésére a múlt év 420. sz. a. határozatban foglalt pályázati kérelmek további fentartása mellett új pályázat nyíttatván; erről az illetők a megyei szolgabírák s valláskülönbség nélkül az esperességek útján értesítettetni illetőleg felhivatni határozatott.

Ezekből látjuk, hogy a nyiregyházi néptanítók igyekeztek megfelelni a községi falkolák mivelése körüli szép hivatásuknak.

Ohajtuk, hogy a szép példa követőkre találgjon!...

A városi képviselői gyűléstermből.

E. hó 20-án képviselői gyűlésünk volt. — A képviselő 9 órára meghívott tagjai a város érdemes atyái össze is kerültek 10 óra felé, miből látszik, hogy az érdekeltség a közügyek iránt nem igen nagy, de ha szavazni kell, akkor vesd el magad... embervadászatot tartanak. De térjünk a dologra. Az említett közgyűlésben több nagyfontosságú tárgy került szóba. Ezek között a város 1861—1868-ik évi számadásait vizsgáló küldöttség jelentése

T Á R C Z A.

„IMRE BÁCSI MEGENGEDTE.”

Imre bácsi megengedte...
De hát mit engedett meg? kérdi a nyájias olvasó.

Tehát Imre bácsi megengedte, hogy az én kedves *...i Géza barátom! az o. t. i. az Imre bácsi kedves feleségével egy négyest táncolhasson.

Kicsoda az az Imre bácsi? Hát bizony az az Imre bácsi egy kedélyes jó öreg ur, kinek szép, csinos, kedves kis felesége van, s a ki épen nem bánja, sőt szereti, ha kedves élete párja négyest vagy ha pláne csárdást is táncol.

Az én *...i Géza barátom pedig közel rokona Imre bácsinak, a ki különben Imre bácsi nejét mindössze csak egyszer látta, akkor is csak futólag, midőn az. egy jó barátnejával gróf...i Aladár angol-kertjében sétált.

Ezeket előrebocsátva, a k-várdai...i egylet táncvizsgalmába vezetem olvasóimat. hol Imre bácsi! a kedélyes öreg ur, Géza barátommal beszélgetett a ny.-báthori agarász-versenyéről.

De hát végre is... szakítá félbe Géza barátom Imre bácsi agarász-versenyéről tudvágyát, „csak meg fogja engedni Imre bácsi! hogy kedves nejét egy négyesre engagyozzam. Én ugyan ritkán szoktam táncolni de azért...”

„Ked... ves... rokon! — mond Imre bácsi vontatva — az én nőm nem igen szokott táncolni, eljövételünk előtt is főfájásról panaszkodott, nem igen hiszem, hogy...”

„No de kérem, édes Imre bácsi! — es-dekel Géza — csak egy négyest.”

„Am kísérned meg... nem bánom — viszonzá Imre bácsi! hanem aztán a csárdást el ne hagyj ám! hallottam híret hogy meglehetősen táncolsz... no lássuk hát hogy

táncolnak Gümörben. Hamar... a zene már megszólalt, amott sétál nőm X... barátnejával... látod?... indulj!

Itt közbeszólvá, megjegyzem, hogy Imre bácsi neje a zene megszólalása előtt csakugyan hosszasan sétált emlitett barátnejával, a mint azonban a tánczra jelt adtak, Imre bácsi neje az erkély alá sietett s helyet foglalt, társa azonban más társnőt találva, a sétát tovább folytatta.

Az a másik nő pedig, — ki e vidéken a legszebb leány — nagyon hasonlított az Imre bácsi nejéhez.

„Megengedi nagysád! — mond Géza az Imre bácsi nejenek vélt nő előtt magát meghajtvá — hogy a következő négyesre fölkerjem?”

A megszólított nő nyájias fejbólintással mondott „igen”, s Géza karját nyujtvá tánczosnőjét a Colouba vezette.

Tánczközben Géza beszédbe eredt tánczosnőjével, s mikor már a társalgás javában folyt, egyszerre az én barátom elkezd tánczosnőjének panaszkodni.

„Lássa nagysád! — mond Géza — az az Imre bácsi csak nagy rimánkodásomra engedte meg, hogy egy négyesre engagyrozhaszam.”

„De kérem...! — viszonzá a nő.
„Igen... igen...” közbeszólvá Géza — „azt mondta Imre bácsi, hogy nagysád bál előtt is főfájásról panaszkodott, s nem igen hiszi, hogy táncolni fog.”

„De uram...!
„Már kérem édes nagysád! csakugyan azt mondta...”

„De kicsoda?” fakadt ki a nő.
„Hát Imre bácsi! a nagysád férje, kivel csak az imént beszélgettem a ny.-báthori agarász-versenyéről.”

„Édes barátom! ön talán álmodik?!
„Nem biz én” — felelt tüzesen Géza — „azt is mondta Imre bácsi... igen... igen... a nagysád férje, hogy a csárdást

is nagysáddal táncoljam, mert ő látni szeretné.”

„De hát kiről beszél ön nekem? ki az az Imre bácsi... nem látja hogy...”

„Ugyan kérem szeretettel edes jó nagysád, hiszen Imre bácsi megengedte.”

„Elég uram! Tudja meg ön... hogy én... igen imem, én nem ismerem az ön Imre bácsiját — viszonzá a nő, — nem értem összefüggés nélküli beszédét, ön talán személyt cserélt?!”

E közben a négyesnek vége lett, s Géza barátunk most látván csak hogy személyt cserélt, tánczosnőjét helyére vezette, s egy alig hallható „kezet csókolom” dadogása után mint a leforrázott rák, lángpiros arccal rohant a restauratioba.

Géza barátunk tánczosnője a történeteket elmondta az Imre bácsi felesége barátjának, ez a kis feleségnek, a kis feleség pedig a férjnek, kik mindnyájan jó izüen nevettek a kis kaland felett.

Mikor aztán Imre bácsi már jól kinevette magát, s zemeit attól az egy pár könyveseptől, melyet a nevetés esalt oda — megtörülte, a többi öreg urakkal ő is a restauratioba vonult. Gézát ott találta, egyik kezével az asztal végére könyökölt, másik kezével a verítéket törölte homlokáról.

„Hát szerelmes öcsém! — szólította meg Gézát Imre bácsi — a csárdás elmaradt?... haragszik a feleségem, ha ha ha! — s Imre bácsi újra nevetett... nevetett, s egy székre dőlt, hogy el ne szálladon a föld alóla.

„Hát! mit mondasz hozzá, jól tánczol? ha ha ha! — kérde újra Imre bácsi, — Géza! milyen az a gömőri csárdás? ha ha ha!”

„Kérem! édes, kedves, jó Imre bácsi! ne kumérozzon, hiszen... de minék is engedte meg Imre bácsi? — fakadt ki Géza, máskor ovatosabb,....”

„Soh'se busulj öcsém,” — vág közbe a jó öreg — „Imre bácsi máskor is megengedi.”

